

Minister – Członek Rady Ministrów Koordynator Służb Specjalnych

Tomasz Siemoniak

DBN.WP.414.5.2024

Warszawa, 13 grudnia 2024 r.

Pan

dr hab. Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo L. dz. WZF.7040.2.2023.WK, dotyczące zasad przyjmowania do służb mundurowych funkcjonariuszy Służby Więziennej, niniejszym przekazuję następujące stanowisko w zakresie właściwości Ministra Koordynatora Służb Specjalnych.

Odnosząc się do sugestii braku równego traktowania funkcjonariuszy Służby Więziennej (z uwagi na fakt, że „nie mogą oni być przenoszeni do innych służb mundurowych na takich samych lub podobnych zasadach”), należy wskazać, że pojęcie służb mundurowych nie zostało zdefiniowane prawnie. Na gruncie doktryny prawa pojęcie to ma szeroki zakres podmiotowy, lecz przyjmuje się, że obejmuje ono rozbudowany katalog formacji i służb państwowych, do których zalicza się: Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, organy ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego - w tym służby specjalne - oraz formacje paramundurowe. Każda z wymienionych grup formacji wykonuje specyficzne zadania, z czym powiązane są, odpowiadające tej specyfice, wymogi stawiane wobec żołnierzy lub funkcjonariuszy pełniących w nich służbę. Powyższe stwierdzenie dotyczy zwłaszcza służb specjalnych, powołanych do ochrony państwa przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego oraz obronności, wyposażonych w związku z tym w specyficzne dla nich uprawnienia: operacyjno-rozpoznawcze, informacyjno-analityczne i dochodzeniowo-śledcze.

Z tego też powodu przepisy ustaw regulujących funkcjonowanie służb specjalnych nie przewidują, jak ma to miejsce przykładowo w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. *o Służbie Więziennej* (Dz.U. z 2023 r. poz. 1683, 1053 i 1860 oraz z 2024 r. poz. 1222), czy ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* (Dz.U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.) instytucji prawnej przenoszenia funkcjonariuszy (z innych służb). Każdy, w tym osoba będąca funkcjonariuszem innej służby mundurowej, aby służyć w służbie specjalnej, musi - co do zasady - przejść pełne postępowanie kwalifikacyjne. Przykładowo, funkcjonariusz Służby Wywiadu Wojskowego, chcący służyć w Agencji Wywiadu, a zatem w formacji o zbliżonych zadaniach, zobowiązany jest przejść w pełnym zakresie postępowanie kwalifikacyjne opisane w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. *o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu* (Dz.U. z 2024 r. poz. 812, 1222, 1562 i 1684) oraz wydanym na podstawie art. 6 ust. 3 tej ustawy rozporządzeniu z

dnia 24 kwietnia 2003 r. Prezesa Rady Ministrów w sprawie wzoru kwestionariusza osobowego oraz szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby w Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2021 r. poz. 1370). Wyjątki w tym zakresie mają bardzo ograniczony charakter i obejmują możliwość pominięcia, za zgodą szefa służby, niektórych etapów postępowania kwalifikacyjnego.

W tym miejscu należy odnieść się do przywołanego we wcześniejszej korespondencji argumentu, dotyczącego zbliżenia niektórych zadań Służby Więziennej do innych formacji mundurowych – na skutek powołania Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej (IWSW). Na tym tle należy zwrócić uwagę, że trwają prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy, mającym na celu likwidację IWSW – w dniu 6 listopada br. Minister Sprawiedliwości przekazał projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (UD140) do uzgodnień międzyresortowych. Nawet jeżeliby przyjąć zasadność przywołanego argumentu, nie wydaje się racjonalne dostosowywanie stanu prawnego do instytucji, która jest planowana do likwidacji.

Na zakończenie chciałbym zasygnalizować, że kwestia przenoszenia funkcjonariuszy Służby Więziennej do służby w służbach specjalnych była omawiana w trakcie spotkania przedstawicieli Departamentu Bezpieczeństwa Narodowego KPRM oraz Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, które miało miejsce w dniu 11 grudnia br.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Siemoniak
Minister - Członek Rady
Ministrów, Koordynator Służb
Specjalnych

/dokument podpisany elektronicznie/

